

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: Kauranen, H. & Miettinen, H. (2017) Monimuotokoulutuksella kokeneita työnjohtajia nopeasti. Rakennustaito, Mestari & Insinööri. 112:5, 10-12.

URL: <https://rakennustaito.fi/monimuotokoulutuksella-kokeneita-tyonjohtajia-nopeasti/>

Monimuoto-opiskelijat Mika Purolainen, Mika Leinonen ja Juho Lahdenperä syventyneenä työmaakustannusten ohjaamiseen ja valvontaan lehtori Tommi Lehtosen opastuksella.

Monimuotokoulutuksella kokeneita työnjohtajia nopeasti

Rakennustyömaat kärsivät kroonisesta työnjohtajapulasta. Tarvetta on etenkin kokeneista työnjohtajista. Tampereen ammattikorkeakoulu vastaa tähän tarpeeseen rakennusmestareiden monimuotokoulutuksella.

TEKSTI **HANNU KAURANEN**, koulutuspäällikkö, Tampereen ammattikorkeakoulu JA **HARRI MIETTINEN**, rakennustuotannon lehtori, TAMK
KUVAT **HANNU KAURANEN** JA **JARI KOSTIAINEN**

TAMKin monimuotokoulutusmalli on jalostettu aikaisemmasta aikuiskoulutusmallista, jolla on pitkä historia ja jonka opiskelijat ja työnantajat ovat hyväksi havainneet. Malli mahdollistaa lähes täysiaikaisen työskentelyn opintojen ohessa.

Lähiopetus toteutetaan lähijaksoissa, jotka kestävät torstain, perjantain ja lau-

antain. Lähijaksoja on 2–3 viikon välein ja vuodessa niitä on 16–17. Lähijaksojen välillä opiskelijat työskentelevät yrityksissä ja siirtyvät työnjohtotehtäviin usein jo opintojen alkuvaiheessa. Näin opiskelu ja työnteko integroituvat toisiinsa parhaalla mahdollisella tavalla hyödyttämällä sekä opiskelijaa että yritystä.

Opiskelijavalinnassa otetaan huomioon hakijoiden työkokemusta ja opiskelumotivaatiota. Opiskelijoiksi onkin valikoitunut varsin kokeneita henkilöitä. Usealla on pitkä rakennusalan kokemus ammattimiehen tehtävistä. Myös alanvaihtajia mahtuu joukkoon.

Hyviä kokemuksia

Hakijoita on ollut keskimäärin 10 yhtä aloituspaikkaa kohden. Hakijat ovat tyypillisesti kokeneita rakennusalan konkareita. Monimuotoryhmien suuret hakijamäärät ja yritysten tarpeet luovat painetta ryhmien ja aloituspaikkojen lisäämiseen.

TAMKissa on alkanut edellinen RKM-monimuotoryhmä tammikuussa 2017. Seuraava monimuotoryhmä aloittaa tammikuussa 2018 ja se on suunnattu infrarakentamisen työnjohtoon. Tällä pyritään vastaamaan infrayrityksiä varten luotavaan lähes krooniseen työnjohtajapulaan. Tämä koulutus oli mukana syksyn yhteishaussa (6.9.-20.9.2017). Myös perinteisen päiväopetusryhmän aloitus on siirtynyt tammikuulle ja tämä talonrakentamiseen suuntautunut ryhmä oli mukana tämän syksyn yhteishaussa.

TAMK pyrkii vastaamaan rakennusyrityksien työnjohtajatarpeeseen myös muilla tavoilla. Marraskuussa 2017 on tarkoitus aloittaa työvoimapolitiittinen muuntokoulutus, joka on suunnattu pääasiassa työttömille tai työttömyysuhan alaisille muiden alojen insinööreille. Koulutusta on suunniteltu kevään aikana yhdessä yritysten ja Rakennusteollisuus ry:n kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö ja ELY-keskus ovat näyttäneet koulutukselle vihreää valoa. Koulutus kestää kaksi vuotta.

Ammattikorkeakoulujen rahoituksen

vähentyminen vaikuttaa myös rakennusmestareiden opetukseen käytettävissä oleviin resursseihin. Tämä luo painetta aikaisempaa tiiviimmälle yhteistyölle yritysten ja työmaiden kanssa. Entistä suurempi osa opetuksesta ja oppimisesta tulee tapahtumaan yritysten työmaille. Ammattikorkeakoulun henkilöstö ja opiskelijat haluavat olla mukana kehittämässä rakennusalan ja työmaiden toimintoja myös erilaisissa TKI-projekteissa muun muassa opinnäytteinä.

”Opiskelijoiksi onkin valikoitunut varsin kokeneita henkilöitä. Usealla on pitkä rakennusalan kokemus ammattimiehen tehtävistä.”

HANNU KAURANEN,
KOULUTUSPÄÄLLIKKÖ,
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Harjoitteluseminaarissa kerrottua

Ryhmän 15ARM441 opiskelijat aloittivat elokuussa viimeistä opiskeluvuottaan ja kertoivat työkokemuksistaan syksyn 2017 harjoitteluseminaarissa. Kesän työtehtävät olivat olleet varsin vaativia ja opiskelijat osoittivat kyvykkyytensä vaativiinkin työtehtäviin.

Ryhmän 27 opiskelijaa esittelivät työkokemuksensa seminaariesityksinä ja lisäksi jokainen laati monipuolisen harjoitteluraportin. Opiskelijoista parikymmentä on toiminut vuoden 2017 aikana työnjohtotehtävissä.

Heidän oli ollut melko helppo päästä näihin ns. vaativampiin tehtäviin sekä opiskelun että hyvän aiemman työkokemuksensa avulla. Tehtävät olivat pääosin talonrakennustyömailla, mutta mukana oli myös muutama infrakohteen työnjohtaja. Vain pari-kolme harjoittelijaa oli enää työntekijätehtävissä eli harjoittelu on ollut hyvin nousujohteista tähdäten rakennusmestarin työtehtäviin.

Työnjohtotehtäviä oli muun muassa linjasaneerauskohteissa, toimitilojen muutostöissä, uudisasuinrakennuksissa, kiinteistöalan tehtävissä, sisätöiden toteutuksissa ja myös vuosikorjauksessa. Infratyönjohtokohteita olivat muun muassa sataman laajennustöissä ja lentokentän rakentamisprojektissa. Laajaa työkokemuskirjoa täydensivät tehtävät LVIS-myyntiyksikön päällikkönä, mittamiehenä, elementtityöntekijänä ja kalusteasentajana.

Teemana seminaarissa oli ”mitä opin?”

Ryhmän kokemukset ja opitut asiat työnjohtotehtävistä olivat samansuuntaisia kuin muillakin rkm- ja rakennustuotannon insinööriopintojen viimeisen harjoittelun suorittaneilla. Esille tuli uusi näkökulma rakentamiseen, kun oli hypätty ns. ”uusiin saappaisiin”. Merkittäviä opittuja asioita olivat muun muassa vastuu, ennakkosuunnittelun tärkeys, sosiaalisten taitojen merkitys, aikataulut ja logistiikka, laadunvarmistus ja dokumentointi sekä arkistointiasiat, suunnitelmien valmiusaste, työntekijöiden selkeä ja riittävä ohjaus, puuttuminen asioihin ajoissa, oma ajankäyttö ja eri osapuolten informaation tärkeys. Listaa voisi jatkaa pitkäänkin. Niin, työnjohtaja tekee töitä, vaikka seisoi holvilla kädet taskussa!

RAKENNUSALAN TYÖNJOHTOPULAAN ENSIAPUA UUSISTA KOULUTUSOHJELMISTA

Rakennusteollisuus RT ry uutisoi syyskuun alussa, että Rakennusalan muunto-koulutusohjelmat mahdollistavat työtömien korkeakoulutettujen osaamisen päivittämisen työmarkkinoiden tarpeeseen.

Koulutuksessa hyödynnetään opiskelijoiden aikaisempaa osaamista, mikä tarjoaa nopean väylän uuteen ammattiin. Sen lisäksi, että koulutusmallista on merkittävää hyötyä yrityksille, korkeakoulutettujen ajautuminen työttömyyskierteeseen katkeaa.

Rakennusalan muutokoulutus toteutetaan yritysten ja korkeakoulujen välisellä tiiviillä yhteistyöllä. Suuri osa oppimisestakin tapahtuu työpaikoilla.

”Rakennusalan yritysten kanssa yhdessä suunnitellut täsmäkoulutukset vastaavat suoraan niiden osaajapulaan. Samalla voimme hyödyntää monen eri alan korkeakoulutettujen aiempaa osaamista rakennusalalla”, toteaa Rakennusteollisuus RT:n toimitusjohtaja **Tarmo Pipatti**.

Suomessa on noin 6000 työtöntä insinööriä, joista useiden osaaminen voidaan päivittää jo parissa vuodessa vastaamaan rakennusalan yritysten tarpeita. Esimerkiksi tekniikan alan korkeakoulutuskinnon suorittaneista muutokoulutetaan käytännössä rakennusmestareita (AMK).

”Useilla kasvualoilla on noussut haasteeksi korkeakoulutettujen asiantuntijoiden löytäminen. Uudella koulutusmallilla

voidaan vastata kasvavaan työvoiman kysyntään taivannomaista koulutusväylää nopeammin. Pontimena on ollut erityisesti tilanne rakennusalalla, jossa on suuri tarve rakennusinsinööreille ja rakennusmestareille”, työministeri **Jari Lindström** uskoo.

Uudet talonrakentamisen koulutusohjelmat on tarkoitettu käynnistää sekä Pirkanmaalla että Uudellamaalla tämän vuoden loppupuolella. Pirkanmaalla haku on jo käynnissä, ja Uudellamaalla haku avautuu myöhemmin syksyllä.

RT:n asiamies **Lauri Pakkanen** kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä sekä opetus- ja kulttuuriministeriötä ripeästä yhteistyöstä koulutusten mahdollistamiseksi.

Yrityksiltä kiitosta

Infra-alalla vastaava muutokoulutus on käynnistynyt jo viime keväänä. Siinä suoritetaan valittuja osia infra-alan rakennusmestartutkinnosta, kuten infrarakentamisen projektinhallintaa ja aliorakoiden ohjausta. Koulutus antaa valmiudet toimia infrarakentamisen työnjohtotehtävissä, ei kuitenkaan vastaavana työnjohtajana. Pakkasen mukaan sekä yritysten että opiskelijoiden

Ammattimaisen työvoiman saatavuus on noussut rakentamisen tuotantoa rajoittavaksi tekijäksi.

alkuvaiheen kokemukset infra-alan ohjelmasta ovat olleet hyvin myönteisiä.

”Suhtaudumme uusiin koulutusmalleihin myönteisesti ja innostuneesti. Meillä on jo muutama hyvä kokemus muutokoulutusmallin soveltamisesta infrarakentamisen puolelta. Onnistumisen edellytyksenä on kuitenkin tiivis ja saumaton yhteistyö kaikkien mukana olevien osapuolien kesken. Tavoitteiden on oltava yhteiset; uusien resurssien löytäminen yritysten käyttöön, yhteiskunnan näkökulmasta työurien pidentäminen ja yksittäiselle henkilölle uuden uran mahdollistaminen. Työelämän tarpeet muuttuvat ja siksi tällaisia käytännönläheisiä uusia malleja tarvitaan”, summaa Skanskan henkilöstöjohtaja **Kirsi Mettälä**.

Pula ammattitaitoisesta työnjohdosta on muodostunut yhdeksi rakennustuotantoa eniten rajoittavista tekijöistä. Taustalla on muun muassa takavuosien koulutuksen karsiminen, 90-luvun lamassa kadotettu sukupolvi ja suurten ikäluokkien eläköitymisaalto.

Rakentaminen on nyt ollut vahvassa kasvussa ja käynnissä on useita huomattavia hankkeita. Myös pidemmän aikavälin työllisyysnäköymät alalla ovat hyvät, kun muun muassa kaupungistuminen pitää yllä rakentamisen tarvetta. Rakennusalalla tarvitaan myös uudenlaista osaamista esimerkiksi voimakkaan digitalisoitumisen ja toimintatapojen muutosten myötä, mihin muutokoulutettavien aiempi osaaminen toimii osaltaan hyvänä pohjana. ■

”Rakennusalan yritysten kanssa yhdessä suunnitellut täsmäkoulutukset vastaavat suoraan niiden osaajapulaan.”

TARMO PIPATTI, RAKENNUSTEOLLISUUS RT:N TOIMITUSJOHTAJA

